

**AKDENİZ'DE TEHLİKELİ ATIKLARIN SINIRÖTESİ HAREKETLERİ
VE BERTARAFINDAN KAYNAKLANAN KİRLİLİĞİN ÖNLENMESİ
PROTOKOLÜNÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 9.12.2003 Sayı: 25311)

Kanun No
5007

Kabul Tarihi
3.12.2003

MADDE 1. - 1 Ekim 1996 tarihinde imzalanan “Akdeniz’de Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolü”nün ekli bildirim ile” onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**AKDENİZ'DE TEHLİKELİ ATIKLARIN SINIRÖTESİ
HAREKETLERİ VE BERTARAFINDAN KAYNAKLANAN
KİRLİLİĞİN ÖNLENMESİ PROTOKOLÜ**

Halihazır Protokolün Âkit Tarafları,

Barcelona’da 16 Şubat 1976 tarihinde kabul edilen ve 10 Haziran 1995 tarihinde değişiklik yapılan Akdeniz’in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi’nin Tarafları olarak,

Tehlikeli atıkların sınırötesi hareketi ve bertarafının Akdeniz bölgesinin tümünde çevreyi tehdit edici bir tehlike oluşturduğunun bilincinde olarak,

İnsan sağlığının ve deniz ortamının tehlikeli atıklardan kaynaklanan tehlikelere karşı korunmasında en etkili yolun bu tür atıkların örneğin ikâme ve diğer temiz üretim yöntemleriyle üretiminin azaltılması ve yok edilmesi olduğuna inanarak,

Tehlikeli atıkların sınırötesi hareketi ve diğer Devletlerde, özellikle de gelişmekte olan ülkelerde bertarafının yasaklanmasına ilişkin iradenin arttığını bilerek,

1992 tarihli Çevre ve Kalkınma Rio Deklarasyonu ve özellikle Devletlerin “çevrede ağır hasara yol açan veya insan sağlığı açısından tehlikeli olduğu tespit edilmiş bulunan tüm faaliyet ve maddelerin başka Devletlere taşınması ve devredilmesini önlemek veya yasaklamak amacıyla işbirliği yapması gerektiğini” bildiren 14 no.lu ilkeyi gözönünde bulundurarak,

Bir Devletten kaynaklanan kirliliğin başka Devletlere aktarılmamasının sağlanması hususunda giderek artan uluslararası bir endişenin varlığının ve bu hedef doğrultusunda tehlikeli atıkların sınırötesi hareketinin tamamen ortadan kaldırılması nihai amacıyla bu tür hareketlerin asgariye indirilmesine gereksinim duyulduğunun bilincinde olarak,

Her Devletin kendi sınırları dahilinde tehlikeli atıkların girişini, transit geçişini veya bertarafını yasaklamaya ilişkin egemenlik hakkının bulunduğunu da bilerek,

5007

3.12.2003

1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesinin ilgili hükümlerini de dikkate alarak,

22 Mart 1989 tarihinde kabul edilmiş bulunan Tehlikeli Atıkların Sınırlanması Hareketi ve Bertarafının Kontrolüne ilişkin Basel Sözleşmesi ve özellikle bu Sözleşmenin 11 inci Maddesi ile Basel Sözleşmesi Âkit Taraflarının sırasıyla Birinci, İkinci ve Üçüncü Toplantılarında kabul edilen I/22, II/12, III/1 no.lu kararları da gözönünde bulundurarak,

Aralarında Barcelona Sözleşmesi Âkit Taraflarının da bulunduğu birçok Devletin tehlikeli atıkların sınırlanması hareketlerini yasaklamak amacıyla örneğin Avrupa Ekonomik Topluluğu ile Afrika, Karayip ve Pasifik Devletler Grubu arasında Lome'de 15 Aralık 1989 tarihinde imzalanan 4. AKP/AET Sözleşmesi ve Afrika Birliği Teşkilâtı himayesinde 30 Ocak 1991 tarihinde kabul edilen Tehlikeli Atıkların Afrika'ya İthalinin Yasaklanması ve Afrika'da Tehlikeli Atıkların Sınırlanması Hareketlerinin Kontrolü ve Yönetimine ilişkin Bamako Sözleşmesi gibi Basel Sözleşmesine uygun yasal tedbirler aldığı ve uluslararası anlaşmalara girdiğini yine gözönünde bulundurarak,

Akdeniz'e kıyısı olan çeşitli Devletlerin ekonomik ve yasal gelişme seviyelerinin farklılık gösterdiğinin ve böylesine ekonomik ve yasal farklılıklardan faydalanarak gelişmekte olan ülkelerin çevresel ve sosyal durumlarının zararına tehlikeli atıkların taşınmasına izin verilemeyeceğini de bilerek,

Atıkların insan sağlığı ve çevreyi tehdit edici boyutuyla mücadele etmek açısından en etkili yöntemin tehlikeli atık üreten faaliyetlerin transferini azaltmak ve hatta yasaklamak olduğunu unutmuyarak,

aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

1. Madde

TANIMLAR

Bu protokol kapsamında:

(a) "Sözleşme" Barcelona'da 16 Şubat 1976 tarihinde kabul edilen ve 10 Haziran 1995 tarihinde değişiklik yapılan Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi demektir,

(b) "Taraflar" Sözleşmenin 29 ncu Maddesinin 1 inci paragrafı uyarınca işbu Protokole Âkit Taraflar demektir:

(c) "Atıklar" bertaraf edilen, bertaraf edilmesi düşünülen veya ulusal hukuk hükümleri uyarınca bertarafı öngörülen maddeler veya nesnelere demektir;

(d) "Tehlikeli atıklar" işbu Protokolün 3 üncü Maddesinde belirlenen atıklar anlamını taşır;

(e) "Bertaraf" işbu Protokolün III no.lu Ekinde belirtilen işlemlerden herhangi biri demektir;

(f) “Sınırötesi hareket” tehlikeli atıkların bir Devletin ulusal yargı alanında bulunan bir bölgeden başka bir Devletin ulusal yargı alanında bulunan bir bölgeye götürülmesi veya bölgeden geçirilmesi ya da en az iki Devletin hareketin içinde olduğu durumlarda atıkların herhangi bir Devletin ulusal yargı alanında bulunmayan bir bölgeye götürülmesi veya bölgeden geçirilmesi anlamına gelir;

(g) “Onaylı saha veya tesis” tehlikeli atıkların bertarafı amacıyla, saha veya tesisin bulunduğu Devletin ilgili makamınca bu amaca ilişkin çalışma yetkisi veya izni verilen saha veya tesis anlamını taşır;

(h) “Yetkili makam” uygun gördüğü coğrafi alan içinde tehlikeli atıkların sınırötesi hareketi ile ilgili bildirimlerin ve buna ilişkin herhangi bir bilginin alınması ve böyle bir bildirimle yanıt vermek üzere sorumlu olmak üzere bir Tarafça da uygun görülecek bir hükümet kuruluşudur;

(i) “Temiz üretim yöntemleri” işbu Protokolün 5 ve 8 inci Maddeleri uyarınca tehlikeli atık miktarını azaltan veya üretimini kaldıran yöntemler anlamını taşır;

(j) Tehlikeli atıkların “Çevreyle uyumlu yönetimi” tehlikeli atıkların toplanmasının, taşınmasının ve bertarafının (bertaraf alanlarının sonraki bakımı dahil) insan sağlığını ve çevreyi böyle atıkların sonucunda doğabilecek ters etkilere karşı koruyacak şekilde gerçekleştirilmesini sağlayacak tüm uygulanabilir adımların atılması demektir;

(k) “Bir Devletin ulusal yetki alanı” bir Devletin insan sağlığı veya çevrenin korunmasına ilişkin olarak uluslararası hukuk uyarınca idari ve düzenleyici sorumluluklarını uyguladığı tüm kara, deniz veya hava sahası demektir;

(l) “İhracatçı Devlet” tehlikeli atıkların sınırötesi hareketinin başlatılmasının düşünüldüğü veya başlatıldığı bir Taraf demektir;

(m) “İthalatçı Devlet” tehlikeli atıkların sınırötesi hareketinin o Devlette bertarafı amacıyla veya herhangi bir Devletin ulusal yargı alanına girmeyen bir alanda bertaraf edilmesinden önce yükleme amacıyla getirilmesinin düşünüldüğü veya getirildiği bir Taraf demektir;

(n) “Transit Devlet” ihracatçı veya ithalatçı Devletin dışında tehlikeli atıkların sınırötesi hareketinin üzerinden planlandığı veya yapıldığı herhangi bir Devlettir;

(o) “İhracatçı” İhracatçı Devletin yargı alanında bulunup, tehlikeli atıkların ihracatını düzenleyen herhangi bir kişi demektir;

(p) “İthalatçı” İthalatçı Devletin yargı alanında bulunup, tehlikeli atıkların ithalatını düzenleyen herhangi bir kişi demektir;

(q) “Üretici” yaptığı faaliyet nedeniyle tehlikeli atık üreten bir kişidir, veya bu kişinin bilinmemesi halinde, işbu atıkların sahibi olan ve/veya kontrolü altında bulunduran kişi demektir;

(r) “Bertaraf eden” kendisine tehlikeli atıkların götürüldüğü ve bu atıkları bertaraf etme işlemini yürüten kişi anlamını taşır;

5007

3.12.2003

- (s) “Yasadışı trafik” tehlikeli atıkların 9 uncu Maddede belirtilen herhangi bir sınırötesi hareketi demektir;
- (t) “Kişi” herhangi bir özel veya tüzel kişi demektir;
- (u) “Gelişmekte olan ülkeler” İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı (OECD) üyesi olmayan ülkeler* anlamına gelir;
- (v) “Gelişmiş Ülkeler” İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı (OECD) üyesi olan ülkeler* demektir;
- (w) “Teşkilât Sözleşmenin 2 (b) Maddesinde sözü geçen kuruluş anlamını taşır.

2. Madde

PROTOKOL ALANI

Bu Protokolde sözkonusu olan protokol alanı Sözleşmenin 1 inci Maddesinde tanımlanan alandır.

** Bu Protokol kapsamında, Monako tüm OECD üyesi Devletler ile aynı hak ve yükümlülüklerle sahip olacaktır.*

3. Madde

PROTOKOLÜN KAPSAMI

1. İşbu Protokol aşağıda kayıtlı atıklara ve tehlikeli maddelere uygulanır:
- (a) İşbu Protokolün I inci Ekinde yer alan kategorilerden herhangi birine giren atıklar;
- (b) Yukarıdaki (a) paragrafı kapsamına girmediği halde, ihracatçı, ithalatçı veya transit devletin iç hukukunda tehlikeli olarak tanımlanan veya kabul edilen atıklar;
- (c) İşbu Protokolün II nci Ekinde bulunan özelliklerden herhangi birine sahip olan atıklar;
- (d) Yasaklanmış bulunan veya süresi dolan, imalatçı veya ihracatçı ülkede devlet mevzuatı yoluyla insan sağlığı veya çevre nedenleriyle ruhsatı iptal edilen veya reddedilen ya da imalatçı veya ihracatçı ülkede kullanım için gerekli resmi sicilden gönüllü olarak çekilmiş veya silinmiş olan tehlikeli maddeler.
2. Gemilerin normal işletiminden kaynaklanıp, boşaltımları başka bir uluslararası araca konu olan atıklar işbu Protokolün kapsamından hariç tutulmuştur.
3. İhracın, ithalin veya transit geçişin yapılacağı Devletin yetkili makamlarıyla görüşerek sözkonusu atığın sınırötesi hareketinden önce işbu Protokolün kapsamında bulunup bulunmadığını kontrol etmek koşullarına bağlı olarak, üretici, ihracatçı veya ithalatçının sorumluluğundadır.

5007

3.12.2003

4. Madde

TEHLİKELİ ATIKLARIN ULUSAL TANIMLARI

1. Sözleşmenin her bir Tarafı, taraf olduktan sonra altı ay içinde işbu Protokolün I no.lu Ekinde sıralananlar dışında kendi ulusal mevzuatlarına göre tehlikeli atık olarak kabul edilen veya tanımlanan atıklar ve bu tür atıklara uygulanması gerekli sınırötesi hareket usulleri konularında Teşkilâtı bilgilendireceklerdir.

2. Her bir Taraf işbu Maddenin 1 inci paragrafına uygun olarak sağladığı bilgilerdeki tüm önemli değişiklikler konusunda Teşkilâta bilgi verecektir.

3. Teşkilât, işbu Maddenin 1 ve 2 no.lu paragrafları çerçevesinde edindiği bilgileri tüm Taraflara sunacaktır.

4. Taraflar, Örgütün işbu Maddenin 3 no.lu paragrafı kapsamında kendilerine ilettiği bilgileri kendi ihracatçılarına ulaştırmakla sorumludur.

5. Madde

GENEL YÜKÜMLÜLÜKLER

1. Taraflar Protokol uygulama alanındaki tehlikeli atıkların sınırötesi hareketi ve bertarafının neden olabileceği kirlenmeyi önlemek, azaltmak ve ortadan kaldırmak için tüm uygun tedbirleri alacaktır.

2. Taraflar tehlikeli atıkların üretimini asgariye indirmek ve mümkün olduğu taktirde ortadan kaldırmak için tüm uygun tedbirleri alacaktır.

3. Taraflar, aynı zamanda Akdeniz'de tehlikeli atıkların sınırötesi hareketini asgariye indirmek ve mümkün olduğu taktirde ortadan kaldırmak için tüm uygun tedbirleri alacaktır. Bu hedefe ulaşmak için, Taraflar münferiden veya topluca tehlikeli atıkların ithalini yasaklama hakkına sahiptirler. Diğer taraflar bu egemen karara saygı duyacak ve tehlikeli atıkların ithalini yasaklamış bulunan Devletlere ihracat yapılmasına izin vermeyecektir.

4. Bu Protokolün 6 ncı Maddesi 4 üncü paragrafında belirtilen hükümlere bağlı olarak tüm Taraflar tehlikeli atıkların gelişmekte olan ülkelere ihracını ve transit geçişini yasaklamak üzere, kendi ulusal yetki alanlarında uygun tüm yasal, idari ve diğer tedbirleri alacak ve Avrupa Birliği'ne* üye olmayan Taraflar tehlikeli atıkların tüm ithalat ve transitini yasaklayacaklardır.

5. Taraflar yasadışı trafiğin önlenmesi için diğer Birleşmiş Milletler kuruluşları ile ilgili uluslararası ve bölgesel örgütlerle işbirliği yapacak, bu amaca ulaşılması için kendi ulusal yasaları uyarınca cezai müeyyide tedbirleri de dahil olmak üzere uygun önlemleri alacaklardır.

6. Madde

SINIRÖTESİ HAREKET VE BİLDİRİM USULLERİ

İstisnai hallerde, aksi yasaklanmadığı taktirde üretildiği ülkede çevreye uygun bir şekilde bertaraf edilemeyen tehlikeli atıkların sınırötesi hareketine aşağıdaki koşullar çerçevesinde izin verilebilir;

** Bu Protokol kapsamında Monaco, Avrupa Birliği'ne Üye Devletler ile aynı hak ve yükümlülüklerle sahip olacaktır.*

5007

3.12.2003

1. Akdeniz’de gelişmekte olan ülkelerin özel durumları nedeniyle tehlikeli atıkları çevreyle uyumlu bir şekilde bertaraf edebilecek teknik kapasite ve bertaraf tesislerine sahip olmadıkları gözönünde bulunduruluyorsa;

2. İthalatçı Devletin yetkili makamı tehlikeli atığı çevreyle uyumlu bir şekilde bertaraf edebilecek teknik kapasiteye sahip onaylı bir yer veya tesis temin ediyorsa;

3. Tehlikeli atıkların sınırlarötesi hareketi ancak işbu Protokolün IV no.lu Ekinde belirtildiği üzere ihracatçı Devletin önceden yazılı bildirimde bulunması ve ithalatçı veya transit geçiş yolundaki devlet(ler)in yazılı rızalarını bildirmeleri halinde gerçekleşir. Bu paragraf tehlikeli atıkların bu Maddenin 4 üncü paragrafında belirtilen ülkenin karasularından geçiş şartlarına uygulanmaz.

4. Transit Devletin karasularından yapılacak tehlikeli atıkların sınırlarötesi taşınımı, sadece ihracatçı Devletin transit Devlete daha önceden bu Protokolün Ek IV’ünde belirtildiği şekilde ön bildirimde bulunması halinde gerçekleşebilir. Bildirimin alınmasını müteakip, transit Devlet kendi karasularından geçişle ilgili uluslararası hukukun ve iç hukukunun deniz çevresini koruma amaçlı uluslararası hukuka uygun olarak kabul edilmiş ilgili hükümleri konusundaki tüm yükümlülüklerini ihracatçı Devletin dikkatine getirir. Gerekli durumlarda, Transit Devlet uluslararası hukuka uygun gerekli tedbirleri alabilir. Bu usul, Basel Sözleşmesinde öngörülen sürelerle uygun olmalıdır.

5. Sınırlarötesi harekete dahil olan her Devlet, bu hareketin özellikle Basel Sözleşmesi’nde öngörülen standart ve usuller başta olmak üzere uluslararası güvenlik standartları ve mali garantilere uygun olmasını temin edecektir.

7. Madde

TEKRAR İTHAL GÖREVİ

Atıkların taşınımı ve bertarafına ilişkin sözleşmelerin gerçekleştirilmesinin imkansız oluşu nedeniyle sınırlarötesi hareket tamamlanamadığı taktirde ihracatçı Devlet tehlikeli atıkları tekrar ithal edecektir. Bu amaçla herhangi bir transit Devlet, ihracatçı Devlet tarafından uygun şekilde bilgilendirilmesini müteakip bu atıkların ihracatçı Devlete geri dönüşüne itiraz etmeyecek, güçleştirmeyecek veya engellemeyecektir.

8. Madde

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

1. Sözleşmenin 13 üncü Maddesiyle uyumlu olarak, Taraflar tehlikeli atıklardan kaynaklanan kirliliğe ilişkin bilimsel ve teknolojik konularda mümkün olduğu kadar işbirliği yapacak, özellikle de temiz üretim yöntemleri yoluyla tehlikeli atıkların üretiminin yeni yöntemlerin uygulanması ve geliştirilmesi yoluyla azaltılması ve ortadan kaldırılmasına çalışacaklardır.

2. Bu amaçla, Taraflar Teşkilâta Protokol alanı dahilinde ürettikleri ve transfer ettikleri tehlikeli atıklarla ilgili yıllık raporlar sunarak, Teşkilâtın tehlikeli atık denetimi yapabilmemesini sağlayacaktır.

3. Taraflar tehlikeli atıkların ve bunların sınırlarötesi hareketi ve bertarafından kaynaklanan kirlilik sorunlarının önlenmesini temel alan tedbirli yaklaşımın uygulanması amacıyla uygun önlemlerin alınmasında işbirliği yapacaklardır. Bu doğrultuda, Taraflar üretim süreçlerinde temiz üretim yöntemlerinin uygulanmasını temin edecektir.

9. Madde

YASADIŞI TRAFİK

1. Bu Protokol kapsamında, işbu Protokole veya uluslararası hukukun genel ilkelerine aykırı düşen tehlikeli atıkların herhangi bir sınırötesi hareketi yasadışı trafik olarak adlandırılacaktır.

2. Her bir Taraf, bu tür yasadışı faaliyetlerde bulunan kişilere cezai müeyyide uygulanması da dahil olmak üzere yasadışı trafiği önlemek ve cezalandırmak için gereken uygun ulusal mevzuatı yürürlüğe koyacaktır.

3. Yasadışı trafiğin üretici veya ihracatçı tarafından gerçekleştirilmesi halinde, ihracatçı Devlet, yasadışı trafiği fark ettikten sonraki 30 gün içinde sözkonusu atıkların ihracatçı veya üretici, veya gerekirse bizzat kendisi tarafından, geri alınmasını ve ihlâl eden(ler) hakkında gerekli yasal işlemin yapılmasını temin edecektir.

4. İthalâtçı veya bertarafçı tarafından yasadışı trafik gerçekleştirildiği takdirde, ithalâtçı Devlet, yasadışı trafiği öğrendikten sonraki 30 gün içinde atıkların ithalâtçı tarafından çevreyle uyumlu yöntemlerle bertarafını temin edecek; bu mümkün olmadığı takdirde, ihracatçı Devlet sözkonusu atıkların ihracatçı, üretici veya gerekirse kendisi tarafından ihracatçı Devlete geri alınmasını temin edecektir. İthalatçı veya ihracatçı Devletlerin yetkili makamları ihlalciler hakkında işbu Protokol uyarınca gerekli yasal işlemin yapılmasını temin edecektir.

5. Yasadışı trafiğin sorumluluğunun ihracatçı veya üreticiye ya da ithalâtçı veya bertarafçıya yüklenemediği durumlarda, ilgili Taraflar veya diğer Taraflar uygun olduğu şekilde, işbirliği yoluyla sözkonusu atıkların mümkün olan en kısa sürede ihracatçı Devlet veya ithalâtçı Devlet ya da başka bir yerde gerektiği gibi çevreyle uyumlu bir şekilde mümkün olan en kısa sürede bertaraf edilmesini sağlayacaktır.

6. Taraflar yasadışı trafik konusundaki tüm bilgileri mümkün olan en kısa sürede Teşkilâta ulaştıracak, Teşkilât da tüm Âkit Taraflara bu bilgiyi dağıtacaktır.

7. Taraflar yasadışı trafiğin vuku bulmamasını sağlamak amacıyla işbirliği yapacaktır. İstendiği takdirde, Teşkilât yasadışı trafik vakalarının tanımlanmasında Taraflara yardımcı olacak ve yasadışı trafik konusunda edindiği bilgileri ilgili tüm Taraflara derhal iletacaktır.

8. Tehlikeli atıkların yasadışı trafiğinin etkin bir biçimde önlenmesi ve izlenmesi amacıyla Teşkilât, Basel Sözleşmesi Sekreteryasıyla gereken tüm koordinasyonu üstlenecektir. Bu koordinasyon özellikle aşağıdaki konularda olacaktır:

(a) Akdeniz'de belirlenen veya iddia edilen yasadışı trafik hakkında bilgi alışverişinde bulunma ve bu tür vakaların çözümlenmesi için çalışmaların koordinasyonu;

(b) Tehlikeli atıkların yasadışı trafiğini önleme ve cezalandırma amacına yönelik olarak Akdeniz Devletlerinde ulusal mevzuatın ve uygun altyapının oluşturulması dahil olmak üzere kapasite geliştirilmesi alanında yardım sağlanması;

(c) Akdeniz'de tehlikeli atıkların yasadışı trafiğini önleyecek ve izleyecek bir mekanizmanın kurulması.

5007

3.12.2003

10. Madde

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERE YARDIM

Taraflar doğrudan veya yetkili ya da diğer uluslararası teşkilâtlar aracılığıyla veya ikili olarak, gelişmekte olan ülkelerin bu Protokolü uygulaması için mali ve teknik yardım programlarının oluşturulması ve uygulanması amacıyla işbirliği yapacaklardır.

11. Madde

BİLGİ AKTARIMI

Taraflar Teşkilât aracılığıyla birbirlerine alınan önlemler, edinilen sonuçlar ve böyle bir durum olduğu takdirde işbu Protokolün uygulanmasında karşılaşılan güçlükler konusunda bilgi aktaracaktır. Bu tür bilgilerin toplanması ve iletilmesine ilişkin usuller Tarafların toplantılarında kararlaştırılacaktır.

12. Madde

HALKIN BİLGİLENDİRİLMESİ VE KATILIMININ SAĞLANMASI

1. İşbu Protokolün 6 ncı Maddesi kapsamında tehlikeli atıkların sınırötesi hareketine istisnai olarak izin verilen hallerde, Taraflar kendilerince uygun görülen kanallar aracılığıyla halka yeterli bilginin ulaştırılmasını temin edecektir.

2. İşbu Protokolün hükümleri uyarınca ve mümkün ve uygun görülen zamanlarda, ihracatçı Devlet ve ithalatçı Devlet, halkın görüş ve endişelerini açıklamayı amacıyla ilgili işlemlere halkın katılabilmesi yönünde fırsat sağlayacaktır.

13. Madde

DOĞRULAMA

1. Bir başka Tarafın işbu Protokol kapsamındaki yükümlülüklerini ihlâl eden davranışlar içinde bulunmakta olduğuna veya bulunduğu inanamak için nedeni olan herhangi bir Tarafın Teşkilâtı bu durumdan haberdar etmesi ve böyle bir durum karşısında doğrudan veya Organizasyon kanalıyla aleyhinde iddialar yürütülen Tarafın aynı anda ve derhal bilgilendirilmesi gerekir.

2. Teşkilât ilgili Tarafalara danışarak iddianın içeriğini doğrulayıcı bir çalışma yapacak ve bu konuda Tarafalara bir rapor sunacaktır.

14. Madde

SORUMLULUK VE TAZMİNAT

Taraflar mümkün olan en kısa sürede zararın değerlendirilmesi için uygun rehberleri hazırlamalarının yanısıra, tehlikeli atıkların sınırötesi hareketi ve bertarafından kaynaklanan zararın sorumluluğu ve tazmin edilmesine ilişkin kaide ve usullerin oluşturulması amacıyla işbirliğine girecektir.

15. Madde

TOPLANTILAR

1. Tarafların olağan toplantıları Sözleşmenin 18 inci Maddesi uyarınca Sözleşmeye Âkit Tarafların olağan toplantısıyla bağlantılı olarak yapılır. İşbu Protokolün Tarafları Sözleşmenin 18 inci Maddesine uygun olarak olağanüstü toplantılar da yapabilirler.

2. Taraflar toplantılarının görevleri diğer konuların yanısıra aşağıdaki şekildedir:

5007

3.12.2003

(a) İşbu Protokolün uygulanışının gözden geçirilmesi ve ekler dahil, ilave tedbirlerin düşünülmesi;

(b) Gerek görüldüğünde, İşbu Protokol ve herhangi bir ekinin düzeltim ve değişikliğe tabi tutulması;

(c) İşbu Protokolün ilgili Maddeleri uyarınca programların, yöntemlerin ve önlemlerin oluşturularak kabul edilmesi;

(d) İşbu Protokolün ilgili Maddeleri uyarınca Tarafların Teşkilâta veya Taraflar toplantısına sundukları tüm bilgileri gözönünde bulundurmak;

(e) İşbu Protokolün uygulanması için uygun diğer görevleri yerine getirmek.

16. Madde

İLAVE PROGRAM VE TEDBİRLERİN KABULÜ

Taraflar toplantısı üçte iki (2/3) çoğunlukla tehlikeli atıkların sınırötesi hareketi ve bertarafından kaynaklanan kirlenmenin önlenmesi ve ortadan kaldırılması için tüm ek program ve tedbirleri kabul edecektir.

17. Madde

NİHAİ HÜKÜMLER

1. Sözleşmenin herhangi bir Protokolle ilgili hükümleri işbu Protokol için de geçerli olacaktır.

2. Sözleşmenin 24 üncü Maddesi uyarınca kabul edilen usul ve mali kurallar, Protokol Tarafları aksine bir karar almadığı sürece işbu Protokol için de geçerli olacaktır.

3. İşbu Protokol 1 Ekim 1996'da İzmir'de ve 2 Ekim 1996-1 Ekim 1997 tarihleri arasında Sözleşmeye taraf herhangi bir Devlete Madrid'de imzaya açık olacaktır. Ayrıca, Protokol aynı tarihlerde Avrupa Topluluğu ve en az bir üyesi protokol alanının kıyıdaşı bir kıyı Devlet olan ve işbu Protokolün kapsamına giren alanlarda yetkili benzer bölgesel ekonomik grupların da imzasına açılacaktır.

4. İşbu Protokol onay, kabul veya tasdike tabi olacaktır. Onay, kabul veya tasdik belgelerini muhafaza görevini üstlenecek olan İspanya Hükümetine tevdi edilecektir.

5. 2 Ekim 1997 tarihi itibarıyla işbu Protokol, yukarıda 3 üncü Paragrafta değinilen Devletler, Avrupa Topluluğu ve yine aynı paragrafta sözü geçen grupların katılımına açık olacaktır.

6. İşbu Protokol, bu Maddenin 3 üncü Paragrafında değinilen Protokol Taraflarınca en az altı (6) onay, kabul, tasdik veya katılma belgesinin tevdi edilmesini izleyen otuzuncu (30) gün yürürlüğe girecektir.

ŞAHİTLER HUZURUNDA, ilgili Hükümetlerinden gerekli yetkiyle donatılmış olan aşağıda imzası bulunan şahıslar işbu Protokolü imzalamışlardır.

İzmir'de 1996 Ekim ayının ilk gününde Arapça, İngilizce, Fransızca ve İspanyolca dillerinde herbiri aynı derecede geçerli olan dört metin tek nüsha olarak hazırlanmıştır.

5007

3.12.2003

I. EK

BU PROTOKOL KAPSAMINDAKİ ATIK KATEGORİLERİ

A. TEHLİKELİ ATIKLAR

Y0 Radyonüklid konsantrasyonu (yoğunluğu) ve özellikleri insan faaliyetleri sonucu oluşan

radyonüklidle kirlenmiş veya radyonüklid içeren tüm atıklar

Y1 Hastanelerdeki tıbbî bakım, tıbbî merkez ve kliniklerden kaynaklanan tıbbî atıklar

Y2 Farmasötik ürünlerin üretilmesi ve hazırlanmasından kaynaklanan atıklar

Y3 Atık farmasötikler, ecza ürünleri ve ilaçlar

Y4 Biyosidler ve fitofarmasötiklerin üretimi, formülasyonu ve kullanımından kaynaklanan Atıklar

Y5 Ahşap koruyucu kimyasalların üretimi, formülasyonu ve kullanımından kaynaklanan atıklar

Y6 Organik çözücülerin üretimi, formülasyonu ve kullanımından kaynaklanan atıklar

Y7 Siyanür içeren ısıtma ve tavlama işlemlerinden kaynaklanan atıklar

Y8 Esas kullanım amaçlarına uygun olmayan atık madeni yağlar

Y9 Atık yağ/su, hidrokarbon/su karışımları, emülsiyonlar

Y10 Poliklorlu bifeniller (PCB'ler) ve/veya poliklorlu terfeniller (PCT'ler) ve/veya polibromlubifeniller (PBB'ler) içeren veya bunlarla kirlenmiş olan atık maddeler ve malzemeler

Y11 Rafineri, distilasyon ve tüm pirolitik işlemlerden kaynaklanan atık katranı artıklar

Y12 Mürekkep, boya, pigment, cila, vernik üretiminden, formülasyonu ve kullanımından kaynaklanan atıklar

Y13 Reçine, lateks, plastikleştirici, tutkal/yapışkan üretimi, formülasyonu ve kullanımından kaynaklanan atıklar

Y14 Belirlenmemiş ve/veya yeni olup insan ve/veya çevre üzerindeki etkisi bilinmeyen araştırma ve geliştirme veya öğretim amaçlı faaliyetlerden kaynaklanan atık kimyasal maddeler

Y15 Başka mevzuat kapsamına girmeyen patlayıcı özelliğe sahip atıklar

Y16 Fotoğraf kimyasalları ve işleme materyallerinin üretimi, formülasyonu ve kullanımından kaynaklanan atıklar

Y17 Metaller ve plastiklere uygulanan yüzeysel işlemlerden kaynaklanan atıklar

Y18 Endüstriyel atıklarının bertaraf işlemlerinden kaynaklanan atıklar

Aşağıdaki bileşenleri içeren atıklar :

Y19 Metal karboniller

Y20 Berilyum; berilyum bileşikleri

Y21 Heksavalent (6 değerli) krom bileşikleri

Y22 Bakır bileşikleri

5007

3.12.2003

- Y23 Çinko bileşikleri
- Y24 Arsenik; arsenik bileşikleri
- Y25 Selenyum; selenyum bileşikleri
- Y26 Kadmiyum; kadmiyum bileşikleri
- Y27 Antimon; antimon bileşikleri
- Y28 Tellur; tellur bileşikleri
- Y29 Civa; civa bileşikleri
- Y30 Talyum;talyum bileşikleri
- Y31 Kurşun; kurşun bileşikleri
- Y32 Kalsiyum florür hariç inorganik flor bileşikleri
- Y33 İnorganik siyanürler
- Y34 Asitik çözeltiler veya katı haldeki asitler
- Y35 Bazik çözeltiler veya katı haldeki bazlar
- Y36 Asbest (toz ve lifler)
- Y37 Organik fosfor bileşikleri
- Y38 Organik siyanürler
- Y39 Fenoller; klorofenoller dahil fenollü bileşikler
- Y40 Eterler
- Y41 Halojenli organik çözücüler
- Y42 Halojenli çözücüler hariç organik çözücüler
- Y43 Poliklorlu dibenzo furanın herhangi bir türevi
- Y44 Poliklorlu dibenzo-para-dioksinin herhangi bir türevi

Y45 İşbu ekte sözü geçen maddeler (Örn. Y39, Y41, Y42, Y43, Y44) dışındaki organohalojen bileşikler.

B. EVSELATIKLAR

- Y46 Kanalizasyon ve kanalizasyon çamurları dahil evlerden toplanan atıklar
- Y47 Evsel atıkların yakılmasından kaynaklanan atıklar

II. EK

TEHLİKELİ ÖZELLİKLER LİSTESİ

B. M.

Sınıf*Kod Özellikler

1 H1 Patlayıcı

Bir patlayıcı madde veya atık, katı veya sıvı madde veya atık (maddeler veya atıkların karışımı) olup belli bir ısı ve basınçla belli bir hızda etrafa zarar verecek şekilde kendi içinde gaz üreten kimyasal yeteneğine sahiptir.

5007

3.12.2003

3 H3 Parlayıcı sıvılar

“Parlayıcı” kelimesi “tutuşan” ile aynı anlamı taşır. Parlayıcı sıvılar kapalı kap testinde 60.5 derece C, açık kap testinde ise 65.6 derece C’den daha fazla olmayan ısılarda parlayıcı bir buhar salan sıvılar, solüsyonlarında katı bulunan sıvılar, veya süspansiyonlardır. (ör. boyalar, vernikler, cilalar vs., ancak tehlikeli özellikleri nedeniyle başka türlü sınıflandırılmış olan madde veya atıklar hariçtir) (Açık kap testleriyle kapalı kap testlerinin sonuçları tam anlamıyla karşılaştırılabilir olmadığından ve aynı testten elde edilen ayrı sonuçlarda bile değişkenlik bulunduğundan, yukarıdaki rakamlardan farklı olan mevzuatlardaki farklara bu tanımın ruhuna uygun olarak izin verilir.)

4.1 H4.1 Parlayıcı katılar

Parlayıcı sınıflandırmasına girenler dışındaki nakliye esnasında karşılaşılan koşullarda kolayca tutuşabilen, yangına neden olan veya sürtünme yolu ile yangına katkıda bulunan katılar veya katı atıklardır.

4.2 H4.2 Aniden tutuşabilen maddeler veya atıklar

Nakliye esnasında karşılaşılan normal koşullarda anında ısınmaya veya havayla temas halinde ısınmaya neden olan ve alev almaya yatkın maddeler veya atıklardır.

4.3 H4.3 Suyla temas ettiğinde parlayıcı gazlar çıkaran maddeler veya atıklar

Suyla etkileşim halinde aniden parlayıcı hale gelebilen veya tehlikeli miktarlarda parlayıcı gaz çıkaran maddeler veya atıklardır.

5.1 H5.1 Oksitleyici

Kendi başlarına tutuşur, her zaman olmadıkları halde genelde oksijen üreterek diğer maddelerin tutuşmasına neden olan veya tutuşmaya katkıda bulunan maddeler veya atıklar.

5.2 H5.2 Organik peroksitler

Bivalent -O-O- yapısı içeren organik maddeler veya atıklar ısı stabiliteye sahip olmadıklarından kendiliğinden ivme kazanan eksotermik ayrışım geçirebilirler.

6.1 H6.1 Zehirli (Akut)

Yutulduğu veya solunduğu ya da cilde temas ettiği takdirde insanın ölümüne veya ciddi yaralanmasına ya da sağlığının bozulmasına neden olabilen maddeler veya atıklar.

6.2 H6.2 Enfekte maddeler

Hayvanlar veya insanlarda hastalığa yol açtığı bilinen veya bundan şüphelenilen canlı mikroorganizmalar veya bunların toksinlerini içeren maddeler ya da atıklar.

8 H8 Aşındırıcılar (korozyfler)

Kimyasal etki yoluyla canlı dokuyla temas ettiğinde ciddi hasara yol açan veya sızıntı olduğu takdirde diğer mallara veya taşıma yöntemlerine maddi zarar veren veya hatta tahrip eden maddeler ya da atıklar olup; başka tehlikelere de neden olabilirler.

5007

3.12.2003

(* *Birleşmiş Milletlerin Tehlikeli Maddelerin Taşınmasına ilişkin tavsiyelerinde yer alan tehlikelerin sınıflandırma sistemine tekabül eder. (ST/SG/AC.10/1/Rev. 5, Birleşmiş Milletler, New York, 1998)*

9 H10 Hava veya suyla temasında zehirli gazların çıkarılması

Hava veya suyla temas ettiklerinde tehlikeli miktarlarda zehirli gaz çıkarabilen madde veya atıklar.

9 H11 Zehirli (Sonradan veya kronik)

Solundukları, yutuldukları veya cilde nüfuz ettikleri takdirde kanserojen etki dahil sonradan veya kronik etkiye neden olan maddeler ya da atıklar.

9 H12 Ekotoksik

Serbest bırakıldığı zaman biyoakümülyasyon ve/veya biyotik sistemler üzerinde zehirli etkiler yoluyla çevre üzerinde anında ya da daha sonra ters etkiler sergileyen veya sergileyebilecek maddeler ya da atıklar.

9 H13 Bertarafından sonra yukarıda sıralanan özelliklerden herhangi birine sahip sızıntı suyu gibi başka bir madde üretme yeteneğine sahip olanlar.

III. EK

BERTARAF İŞLEMLERİ

Bu ekte yer alan bertaraf işlemlerinin listesi uygulaması yapılan veya yapılmış olanları yansıtır. Bu liste kabul gören bertaraf işlemlerini yansıtmaz. İşbu Protokolün 5 inci ve 6 ncı maddeleri uyarınca, tehlikeli atıklar her halukarda çevreye uyumlu bir şekilde yönetilmelidir.

A. Kaynak geri kazanımına, geri dönüşüme, arazi ıslahına, doğrudan tekrar kullanıma veya

alternatif kullanımlara olanak vermeyen işlemler.

Bölüm A uygulaması gerçekleşen tüm bertaraf çalışmalarını kapsar.

D1 Toprağın içine veya üstüne depolama (ör. düzenli depolama, vb.)

D2 Toprakta arıtma (ör. sıvı veya çamursu atıkların topraklarda biyolojik bozulmaya uğraması vb.)

D3 Derin enjeksiyon (ör. pompalanabilir atıkların kuyulara, tuz tepelerine veya doğal olarak

oluşmuş depolara enjeksiyonu vb.)

D4 Yüzey doldurma (ör. sıvı veya çamursu atıkların bataklıklara, göletlere, lagünlere, doldurulması, vb.)

D5 Özel işlemlerle arazi depolaması (ör. birbirinden ve çevreden yalıtılmış üstü kapalı astarlı

hücrelere yerleştirme, vb.)

D6 Denizler/okyanuslar hariç bir su kütesine bırakmak

D7 Deniz yatağına yerleştirme dahil denizler/okyanuslara bırakmak

D8 İşbu ekte başka bir yerde belirtilmeyip Bölüm A'da yer alan işlemlerden biri yoluyla atılan nihaî bileşim veya karışımlarla sonuçlanan biyolojik arıtma

5007

3.12.2003

D9 İşbu ekte başka bir yerde belirtilmeyip Bölüm A'da yer alan işlemlerden biri yoluyla atılan nihaî bileşim veya karışımlarla sonuçlanan fiziko-kimyasal arıtma (ör. buharlaştırma, kurutma, kireçleştirme, nötrleştirme, çöktürme vb.)

D10 Karada yakma

D11 Denizde yakma

D12 Nihai depolama (ör. konteynerlerin madenlere yerleştirilmesi vb.)

D13 Bölüm A'da yer alan işlemlerden herhangi birine tâbi tutulmadan önce karıştırma veya harmanlama

D14 Bölüm A'da yer alan işlemlerden herhangi birine tâbi tutulmadan önce tekrar ambalajlama

D15 Bölüm A'da yer alan işlemlerden herhangi birine tâbi tutulmak üzere depolama

B. Kaynak geri kazanımına, geri dönüşüme, arazi ıslahına, doğrudan tekrar kullanıma veya alternatif kullanımlara olanak veren işlemler.

Bölüm B yasal açıdan tehlikeli atık olarak tanımlanan veya görülen ve aksi takdirde Bölüm A'da

yer alan işlemlere dahil edilmesi gereken maddelere ilişkin tüm işlemleri kapsar.

R1 Yakıt olarak (doğrudan yakma dışında) veya enerji üretmek için başka bir şekilde kullanılması

R2 Çözücü geri kazanımı/yeniden üretimi

R3 Çözücü olarak kullanılmayan organik maddelerin geri dönüştürülmesi/geri kazanımı

R4 Metaller ve metal bileşiklerinin geri dönüştürülmesi/geri kazanımı

R5 Diğer inorganik maddelerin geri dönüştürülmesi/geri kazanımı

R6 Asitlerin ve bazların tekrar üretimi

R7 Kirilenmenin azaltılması için kullanılan bileşenlerin geri kazanımı

R8 Katalizör bileşenlerinin geri kazanımı

R9 Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya önceden kullanılmış yağların başka şekillerde kullanılması

R10 Tarıma veya ekolojik iyileştirmeye fayda sağlayan toprakta arıtma

R11 R1-R10 arasında bulunan işlemlerden herhangi birinden elde edilmiş artık maddelerin kullanımı

R12 R1-R11 arasında bulunan işlemlerden herhangi birine sunulmak üzere atıkların değişimi

R13 B bölümünde bulunan herhangi bir işlemde kullanılmak amacıyla malzeme toplanması

IV. EK (A)

BİLDİRİM ÜZERİNDE SAĞLANACAK BİLGİLER

1. Atık ihracatının nedeni;
2. Atığın ihracatçısı 1/;
3. Atığı üreten(ler) ve üretim yeri 1/;

5007

3.12.2003

4. Atığı ithal ve bertaraf edecek taraf ve atığın bertaraf edileceği mahal 1/;
5. Atığın taşınması için düşünülen nakliyeciler(ler) veya bilmiyor ise acentası 1/;
6. Atığı ihraç eden ülke Yetkili makam 2/;
7. Transit geçiş yapılması beklenen ülkeler Yetkili makam 2/;
8. Atığı ithal eden ülke Yetkili makam 2/;
9. Tahmini yükleme tarih(leri) ve atığın ihraç edileceği süre ile önerilen seyir (giriş ve çıkış noktası dahil) 3/;
10. Öngörülen taşıma şekli (karayolu, demiryolu, deniz, hava, iç sular);
11. Sigortaya ilişkin bilgiler 4/;
12. Y numarası ve BM numarası dahil atığın ismi ve fiziki tanımı ile kompozisyonu 5/; ve kaza durumunda acil önlemleri içerecek şekilde tüm özel işlemlere ilişkin şartlar;
13. Öngörülen ambalaj türü (ör. dökme, varil, tanker);
14. Hacim/ağırlık olarak tahmini miktar 6/;
15. Atığın üretildiği proses 7/;
16. EK I'e göre kodu, EK II'ye göre sınıflandırılması, H numarası, UN sınıfı;
17. EK III uyarınca bertaraf yöntemi;
18. Üretici ve ihracatçı tarafından bilgilerin doğruluğuna ilişkin beyan;
19. Atığı bertaraf edecek olan tarafından ihracatçı veya üreticiye iletilen bilgiler (tesisin teknik tanımı dahil) ışığında yapılan değerlendirmeler sonucunda ithalatçı ülkenin kanunları ve mevzuatı kapsamında atığın çevreye uyumlu bir şekilde yönetilmeyeceğine inanmak için hiç bir nedenin bulunmaması;
20. İhracatı yapan ile bertarafı gerçekleştirecek taraf arasındaki sözleşmeye ilişkin bilgiler.

NOTLAR

Basel Sözleşmesi, OECD ve Avrupa Ekonomik Topluluğu tarafından geliştirilenlere benzer bir Bildirim Formu ve ilişik evrakın Teşkilât tarafından da kullanılması gerekir.

1/ Tam isim ve adres, telefon, teleks veya faks numarası ile temas edilecek kişinin adı, adresi,

telefonu, teleks veya faks numarası.

2/ Tam isim ve adres, telefon, teleks veya faks numarası.

3/ Birçok yüklemeyi kapsayan genel bir bildirim sözkonusu olduğunda, ya her bir yüklemenin

tahmini tarihleri veya bu bilinmiyorsa yüklemelerin tahmini sıklığının bildirilmesi gerekir.

5007

3.12.2003

4/ İlgili sigorta şartları ve bunun ihracatçı, taşıyıcı veya bertaraf edecek tarafça nasıl karşılan-

cağına ilişkin bilgi sağlanacaktır.

5/ Zehirlilik ve atığın gerek işlem gerekse önerilen bertaraf yöntemine bağlı olarak yaratabile-

ceği diğer tehlikeler açısından en tehlikeli bileşenlerinin doğası ve yoğunluğu.

6/ Birçok yüklemeyi kapsayan genel bir bildirim sözkonusu olduğunda hem tahmini toplam

miktar hem de her bir yüklemenin ayrı ayrı tahmini miktarları gereklidir.

7/ Bu tehlikeyi değerlendirebilmek ve önerilen bertaraf işleminin uygunluğunu belirleyebilmek

için gereklidir.

IV. EK (B)

TAŞIMA BELGESİ ÜZERİNDE SAĞLANACAK BİLGİLER

1. Atığın ihracatçısı 1/;
2. Atığı üretenler ve üretim yeri 1/;
3. Atığı ithal ve bertaraf edecek taraf ve atığın bertaraf edileceği mahal 1/;
4. Atığı taşıyacak nakliyeciler 1/ veya acenta(ları);
5. Sınırötesi hareketin başlangıç tarihi ve atığın her el değiştirmesinde teslim alınma tarih(ler)i
ile teslim alan(lar)ın imzası;
6. Taşıma şekli (karayolu, demiryolu, deniz, hava, iç sular) ihracat, transit ve ithalat ülkeleri
dahil olmak üzere belirlenen giriş ve çıkış noktası;
7. Atığın genel tanımı (fiziki durum, doğru BM yükleme adı ve sınıfı, BM numarası, Y numarası ve varsa H numarası);
8. Kaza durumunda acil önlemler dahil özel işlem şartlarına ilişkin bilgi;
9. Ambalaj türü ve sayısı;
10. Ağırılık/hacim olarak miktar;
11. Bilgilerin doğruluğuna dair üretici ve ihracatçı tarafından beyan;
12. Taraf olan tüm ilgili Devletlerin yetkili makamlarından bir itiraz olmadığına dair üretici veya ihracatçı tarafından beyan;
13. Bertarafı gerçekleştirecek tarafın belirlenen bertaraf tesisinde atığı teslim alacağına dair belge ile bertaraf yönteminin ve yaklaşık tarihinin belirtilmesi;
14. 6 ncı Maddenin 5 inci Paragrafında belirtildiği üzere sigorta belgeleri, senet veya diğer garantiler de gerekebilir.

NOTLAR

Basel Sözleşmesi, OECD ve Avrupa Topluluğu tarafından geliştirilenlere benzer bir Taşıma Belgesi ve ilişik evrakın Teşkilât tarafından da kullanılması gerekir.

5007

3.12.2003

Taşıma Belgesi üzerinde gereken bilgiler mümkün olduğu takdirde taşıma kurallarına göre gerekli olan belgeye deruhte edilerek tek evrak halinde kullanılmalıdır. Bunun mümkün olmadığı hallerde bilgi, taşıma kurallarına göre gerekli olan bilgilerin tekrarı değil tamamlayıcısı niteliğinde olmalıdır. Taşıma belgesinin üzerinde bilgiyi sağlayacak ve formu dolduracak kişilerin kimler olduğuna dair talimatlar bulunmalıdır.

1/ Tam isim ve adres, telefon, teleks veya faks numarası ile acil durumlarda temas edilecek kişinin adı, adresi, telefonu, teleks veya faks numarası.

Türkiye'nin Bildirimi

1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesine atfı içeren Akdeniz'de Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolü'nün Türkiye tarafından onaylanması, Türkiye'nin söz konusu Sözleşme'ye ilişkin tutumuna halel getirmez ve bu tutumu etkilemez.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	24	207
20	103	446
17	92	424
28	9	425
31	21	435
	23	608:611, 666:689

I- Gerekçeli 94 ve 94'e 1 nci ek S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Çevre, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/406